

F. t. l. om ophavsret

for aftalelicensen centrale regel indebærer, at organisationen ikke må diskriminere ophavsmænd, der står uden for organisationen. Forslaget til stk. 1 er baseret på Ophavsretsudvalgets betænkning nr. 1197/1990.

Til stk. 2

Forslaget til stk. 2, der bygger på Ophavsretsudvalgets betænkning nr. 1197/1990, viderefører den gældende aftalelicensbestemmelse i ophavsretslovens § 15 a, stk. 3. Efter forslaget har ikke-repræsenterede ophavsmænd under alle omstændigheder krav på individuelt vederlag, dvs. også i tilfælde, hvor organisationen har fastsat regler om kollektiv anvendelse af midler, som er opkrævet kollektivt på vegne af de efter loven individuelt berettigede rettighedshavere.

Kan ophavsmanden ikke blive enig med forvaltningsorganisationen om størrelsen af det individuelle vederlag kan spørgsmålet indbringes for Ophavsretslicensnævnet, jf. lovforslagets § 47, stk. 1.

Efter forslaget til stk. 2, 3. pkt., kan vederlagskravet alene rettes mod organisationen. Baggrunden for forslaget er, at det både for brugeren og ophavsmanden er mest praktisk, at den aftalesluttede organisation påtager sig at afregne til ikkerepræsenterede ophavsmænd og dermed friholder brugeren for vederlagskrav fra disse.

Til stk. 3

Forslaget til stk. 3 indeholder en henvisning til bestemmelsen i lovforslagets § 49 om forældelse, som skal finde tilsvarende anvendelse på vederlagskrav i henhold til aftalelicensbestemmelserne i §§ 13-14, § 17, stk. 3, og § 30. Forslaget indebærer, at de individuelle vederlagskrav, som ikke-repræsenterede ophavsmænd kan rejse i medfør af lovforslagets § 51, stk. 2, forældes 3 år efter den skete værksudnyttelse.

Til § 52

Bestemmelsen i lovforslagets § 52 om mægling ved aftalelicens er ny. Bestemmelsen indebærer, at såfremt forhandlinger om indgåelse af sådanne aftaler, som omhandles i aftalelicensbestemmelserne i lovforslagets §§ 13-14 og § 17, stk. 3, ikke fører til noget resultat, kan hver af parterne kræve mægling. Mæglingen skal efter forslaget til stk. 3 foretages af en forligsmand, der udpeges af kulturministeren. Forligsmanden kan bl.a. fremsætte forslag til tvistens løsning og forlænge evt. eksisterende aftaler i en kortere periode.

Forslaget bygger på en indstilling fra Ophavsretsudvalget i betænkning nr. 1197/1990. Udvalgets ind-

stilling svarer i store træk til den svenske lov fra 1980 om mægling i visse ophavsretsvister og til reglerne om mægling inden for den kollektive arbejdsret, jf. lov om mægling i arbejdsstridigheder (lovbekendtgørelse nr. 559 af 21. december 1971).

Som begrundelse har udvalget anført, at der på visse områder kan være betydelige samfundsmæssige interesser forbundet med, at der indgås kollektive aftaler om de udnyttelsesformer, der omfattes af en aftalelicens. En manglende aftale er ensbetydende med, at ophavsmændene har en eneret, som giver mulighed for at blokere den pågældende værksudnyttelse. Udvalget har på denne baggrund overvejet, hvilke muligheder der er for at sikre, at en aftale kommer i stand. I valget mellem tvungen voldgift og mægling går udvalget ind for den sidstnævnte mulighed som en mindre indgribende løsning. Udvalget henviser til, at erfaringerne fra den kollektive arbejdsret viser, at mægling er et hensigtsmæssigt instrument til løsning af interessekonflikter. Gennem mægling kan det sikres, at forhandlingerne kommer i gang, og at de forløber på en rimelig måde. Mæglingsinstituttet kan ikke forhindre, at parterne i visse tilfælde iværksætter konflikter, dvs. at der ikke indgås aftale, men med regler om aftaleforlængelse mv. er der efter udvalgets opfattelse grund til at antage, at sådanne skridt kun vil blive taget i få tilfælde.

Udvalgets flertal foreslår, at mæglingsinstituttet kun skal finde anvendelse på aftalelicensområder, hvor der i praksis har vist sig at kunne opstå problemer med at få en aftale i stand. Mæglingsreglerne foreslås af flertallet herefter indført vedr. aftalelicensen for optagelse af radio- og fjernsynsudsendelser til brug i undervisningsvirksomhed, jf. lovforslagets § 13, stk. 1, 2. led, og eksemplarfremsættelse til syns- og hørehandicappede, jf. lovforslagets § 17, stk. 3.

Et mindretal finder, at der også på andre aftalelicensområder vil kunne opstå problemer med hensyn til at få en aftale i stand. Mindretallet foreslår derfor, at der også skal være mulighed for mægling efter aftalelicensbestemmelserne i lovforslagets § 13, stk. 1, 1. led, § 14 og § 30.

Copy-Dan har under høringen frarådet indførelsen af mæglingsregler i ophavsretsloven. Copy-Dan henviser bl.a. til, at de foreslåede regler har et uhenigtsmæssigt indhold, og at der savnes afgørende argumenter for, at behovet for en lovreguleret mægling er større for de i lovforslagets § 13, stk. 1, 2. led, og § 17, stk. 3, omhandlede aftalelicenser end for de øvrige aftalelicensbestemmelser.

Kulturministeriet kan tilslutte sig Ophavsretsudvalgets generelle overvejelser om indførelse af et ophavsretligt mæglingsinstitut i forbindelse med aftaler, hvis indgåelse vil udløse en aftalelicens.